

2020/2018(INL)

24.4.2020

JELENTÉSTERVEZET

a Bizottságnak szóló, digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályra vonatkozó ajánlásokkal: az egységes piac működésének javítása
(2020/2018(INL))

Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság

Előadó: Alex Agius Saliba

(Kezdeményezés – az eljárási szabályzat 47. cikke)

(Az indítvány szerzője: **)

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY	3
MELLÉKLET AZ ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNYHOZ A KÉRT JAVASLAT TARTALMÁRA VONATKOZÓ RÉSZLETES AJÁNLÁSOK	9
INDOKOLÁS	20

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÁLLÁSFOGLALÁSÁRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a Bizottságnak szóló, digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályra vonatkozó ajánlásokkal: az egységes piac működésének javítása (2020/2018(INL))

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 225. cikkére,
 - tekintettel az e-kereskedelmi belső piac kialakításáról szóló, 2010. szeptember 21-i állásfoglalására¹,
 - tekintettel az „Európa digitális jövőjének megtervezése” című, 2020. február 19-i bizottsági közleményre (COM(2020)0067),
 - tekintettel a Thierry Breton biztosjelölt által az Európai Parlament előtt 2019. november 14-én tett kötelezettségvállalásokra,
 - tekintettel eljárási szabályzata 47. és 54. cikkére,
 - tekintettel a Közlekedési és Idegenforgalmi Bizottság, a Kulturális és Oktatási Bizottság, a Jogi Bizottság és az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság véleményére,
 - tekintettel a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság jelentésére (A9-0000/2016),
- A. mivel az e-kereskedelem hatással van az uniós polgárok, vállalkozások és fogyasztók mindennapi életére, és amennyiben tisztességes és szabályozott, egyenlő versenyfeltételek mellett működik, pozitívan járulhat hozzá a digitális egységes piacon rejlő lehetőségek felszabadításához, erősítheti a fogyasztók bizalmát, és új piaci lehetőségeket biztosíthat az újonnan belépők, különösen a mikro-, kis- és középvállalkozások számára a fenntartható növekedés és munkahelyteremtés érdekében;
- B. mivel a 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv² (az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv) az egyik legsikeresebb uniós jogszabály, amely annak jelenleg ismert formájában kialakította a digitális egységes piacot; mivel az e-kereskedelemtől szóló irányelv 20 évvel ezelőtt került elfogadásra, és már nem tükrözi megfelelően az e-kereskedelem valamennyi formájának gyors átalakulását és terjedését, annak számos különböző új szolgáltatásával, szolgáltatójával és kihívásával;
- C. mivel az Európai Bíróság által tett pontosítások ellenére a meglévő szabályozási keret

¹ HL C 50. E, 2012.2.21., 1. o.

² Az Európai Parlament és a Tanács 2000/31/EK irányelve (2000. június 8.) a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól („Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv”) (HL L 178., 2000.7.17., 1. o.).

túllépésének szükségességét egyértelműen bizonyítja a jogellenes online tartalmak kezelésére irányuló tagállami megközelítések széttagoltsága, a végrehajtás és a tagállamok közötti együttműködés hiánya, valamint az, hogy a meglévő jogi keret nem képes előmozdítani a hatékony piacra lépést és a fogyasztók jólétét;

- D. mivel a Covid19-világjárvány által támasztott társadalmi és gazdasági kihívások megmutatják az e-kereskedelmi ágazat ellenálló képességét és az európai gazdaság fellendítésének motorjaként benne rejlő lehetőségeket; mivel ezzel egyidejűleg a világjárvány rávilágított a jelenlegi szabályozási keret súlyos hiányosságaira is, amelyek uniós szintű fellépést tesznek szükségessé az azonosított nehézségek kezelése és azok jövőbeli bekövetkezésének megelőzése érdekében;
- E. mivel az Európai Parlamenthez, a Tanácshoz, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottsághoz és a Régiók Bizottságához intézett, „Európa digitális jövőjének megtervezése” című, 2020. február 19-i közleményében a Bizottság elkötelezte magát amellett, hogy a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálysomag részeként új és felülvizsgált szabályokat fogad el az online platformokra és az információs szolgáltatókra vonatkozóan, erősíti a platformok tartalmi politikái feletti felügyeletet az EU-ban, továbbá megvizsgálja az előzetes szabályokat annak biztosítása érdekében, hogy a jelentős hálózati hatást gyakorló, kapuórként működő nagy platformok továbbra is tisztességesek és versenyre nyitottak maradjanak az újítók, a vállalkozások és az új piaci belépők számára;

Általános elvek

1. üdvözli a Bizottság azon kötelezettségvállalását, hogy a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálysomagra irányuló javaslatot nyújt be, és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 225. cikke alapján felkéri a Bizottságot, hogy a Szerződések vonatkozó cikkei alapján, az ezen állásfoglalási indítvány mellékletében foglalt ajánlásokat követve nyújtson be ilyen csomagot;
2. elismeri az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv által meghatározott jogi keret, és különösen belső piaci záradéka fontosságát az online szolgáltatások Unión belüli alakításában, amely révén bevezették a székhely szerinti tagállam által történő ellenőrzést és a tagállamok azon kötelezettségét, hogy biztosítsák az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások szabad mozgását;
3. úgy véli, hogy fenn kell tartani az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv fő elveit, például a belső piaci záradékot, a letelepedés szabadságát és az általános nyomonkövetési kötelezettség előírásának tilalmát; hangsúlyozza, hogy a jövőbeli szabályozási keret vezérelvévé kell válnia annak az elvnek is, hogy „ami jogellenes offline, az online is jogellenes”, valamint a fogyasztóvédelem és a felhasználói biztonság elvének is;
4. hangsúlyozza, hogy a jövőben is működőképes, átfogó uniós szintű keret és a tisztességes verseny elengedhetetlen az európai kisméretű platformok, a kis- és középvállalkozások (kkv-k) és az induló vállalkozások növekedésének előmozdításához, a piac széttagoltságának megelőzéséhez és az európai vállalkozások számára olyan egyenlő versenyfeltételek biztosításához, amelyek lehetővé teszik számukra, hogy jobban kiaknázzák a digitális szolgáltatások piacát, és

versenyképesebbek legyenek a világban;

5. úgy véli, hogy a belső piacon egyenlő versenyfeltételekre van szükség a platformgazdaság és a „hagyományos” offline gazdaság között, valamennyi érdekelt fél – a fogyasztók és a vállalkozások – számára ugyanazon jogok és kötelezettségek biztosítása alapján; úgy ítéli meg, hogy a munkavállalók, különösen a platform-munkavállalók vagy a közösségi gazdaságban dolgozók szociális védelmével és szociális jogaival megfelelően foglalkozni kell a jövőbeli szabályozási keretet kísérő külön eszköz segítségével;
6. úgy véli, hogy a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak a polgárok jogait védő közös uniós értékeken kell alapulnia, és arra kell irányulnia, hogy előmozdítsa egy gazdag és sokszínű online ökoszisztéma létrehozását, amely az online szolgáltatások széles skáláját, kedvező digitális környezetet és jogbiztonságot nyújt a digitális egységes piacon rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázása érdekében;
7. úgy véli, hogy a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály lehetőséget biztosít az Unió számára, hogy a digitális gazdaság központi elemeit ne csak uniós szinten alakítsa, hanem a világ többi része számára is mértékadóvá váljon;

Alapvető jogok

8. megjegyzi, hogy az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatóknak, különösen az online platformoknak és a közösségi oldalaknak – mivel szélesebb közönséget képesek elérni és széles körben tudják befolyásolni a viselkedést, a véleményeket és a gyakorlatokat – jelentős társadalmi felelősségük van a felhasználók és a társadalom egészének védelme, valamint a szolgáltatásaik visszaélészerű igénybevételének megakadályozása tekintetében;
9. emlékeztet arra, hogy az adatok gyűjtésével és értékesítésével, a Cambridge Analyticával, az álhírekkel, a politikai hirdetésekkel és manipulációval, valamint számos egyéb (a gyűlöletbeszédtől a terrorizmus közvetítéséig terjedő) káros online tevékenységgel kapcsolatos közelmúltbeli botrányok rámutattak, hogy felül kell vizsgálni a meglévő szabályokat és meg kell erősíteni az alapvető jogokat;
10. hangsúlyozza, hogy a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak megfelelő egyensúlyt kell teremtenie a belső piaci szabadságjogok és az Európai Unió Alapjogi Chartájában meghatározott alapvető jogok és elvek között;

Átláthatóság és fogyasztóvédelem

11. megjegyzi, hogy a Covid19-világjárvány megmutatta, hogy az uniós fogyasztók mennyire kiszolgáltatottak az uniós biztonsági szabályoknak meg nem felelő hamis vagy jogellenes termékek online értékesítő, illetve a fogyasztók számára indokolatlan és visszaélészerű áremeléseket vagy más tisztességtelen feltételeket alkalmazó tisztességtelen kereskedők megtévesztő kereskedelmi gyakorlataival szemben;
12. hangsúlyozza, hogy ezt a problémát súlyosbítja az, hogy e vállalatok gyakran nem azonosíthatók;

13. úgy véli, hogy jelentősen meg kell erősíteni az e-kereskedelemről szóló irányelvben az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatókra és üzleti ügyfeleikre vonatkozóan meghatározott jelenlegi átláthatósági és tájékoztatási követelményeket, valamint a kereskedelmi tájékoztatásra vonatkozó minimumkövetelményeket;
14. felhívja a Bizottságot, hogy írja elő a szolgáltatók számára a velük szerződéses kereskedelmi kapcsolatban álló üzleti partnerek azonosítását és adataik ellenőrzését, valamint biztosítsa, hogy az általuk szolgáltatott információk pontosak és naprakészek legyenek;
15. felhívja a Bizottságot, hogy vezessen be az internetszolgáltatókra vonatkozó kikényszeríthető kötelezettségeket az átláthatóság és a tájékoztatás növelése érdekében; úgy véli, hogy ezeket a kötelezettségeket megfelelő, hatékony és visszatartó erejű szankciókkal kell betartatni;
16. hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni az elektronikus kereskedelemről szóló irányelvben és a 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben („a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv”)³ meghatározott, a kereskedelmi tájékoztatás és a digitális hirdetések átláthatóságára vonatkozó meglévő kötelezettségeket; rámutat, hogy a profilalkotással, valamint a személyre szabott marketinggel és árképzéssel kapcsolatos sürgető fogyasztóvédelmi aggályok nem kezelhetők átláthatósági kötelezettségekkel, és nem bízhatók kizárólag a fogyasztók választására;

Mesterséges intelligencia

17. úgy véli, hogy míg a mesterséges intelligencián alapuló szolgáltatásokban, amelyeket jelenleg az e-kereskedelemről szóló irányelv szabályoz, óriási lehetőségek rejlenek arra, hogy előnyöket biztosítsanak a fogyasztók és a szolgáltatók számára, a digitális szolgáltatásokról szóló új jogszabálynak foglalkoznia kell azokkal a kihívásokkal is, amelyeket e szolgáltatások az algoritmusok megkülönböztetésmentessége, átláthatósága és megmagyarázhatósága, valamint a felelősség biztosítása terén támasztanak; rámutat, hogy figyelemmel kell kísérni az algoritmusokat és fel kell mérni a kapcsolódó kockázatokat, jó minőségű és torzítatlan adatkészleteket kell használni, valamint segíteni kell az egyéneket abban, hogy különböző tartalmakhoz, véleményekhez, magas színvonalú termékekhez és szolgáltatásokhoz férjenek hozzá;
18. úgy véli, hogy a fogyasztókat megfelelően tájékoztatni kell, és ténylegesen garantálni kell jogaikat, amikor automatizált döntéshozatali rendszerekkel és más innovatív digitális szolgáltatásokkal vagy alkalmazásokkal kerülnek kapcsolatba; úgy véli, hogy a fogyasztók számára lehetővé kell tenni, hogy az automatizált döntésekből eredő

³ Az Európai Parlament és a Tanács 2005/29/EK irányelve (2005. május 11.) a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról (HL L 149., 2005.6.11., 22. o.).

esetleges hibák ellenőrzését és javítását kérik, valamint hogy jogorvoslatért folyamodjanak az automatizált döntéshozatali rendszerek használatával kapcsolatban felmerülő károk esetén;

A jogellenes online tartalmak elleni küzdelem

19. hangsúlyozza, hogy a jogellenes online tartalmak létezése és terjedése súlyos fenyegetés, amely aláássa a polgárok digitális környezetbe vetett bizalmát, és károsan hat az egészséges platform-ökoszisztémák gazdasági fejlődésére is a digitális egységes piacon, valamint súlyosan akadályozza a digitális szolgáltatások jogszerű piacainak fejlődését;
20. megjegyzi, hogy nincs egyenmegoldás a jogellenes és káros tartalmak valamennyi típusára és az online félretájékoztatás eseteire; úgy véli azonban, hogy egy összehangoltabb uniós szintű megközelítés, amely figyelembe veszi a különböző tartalomtípusokat, hatékonyabbá teszi a jogellenes tartalmak elleni küzdelmet;
21. úgy véli, hogy az online platformok önkéntes fellépései és önszabályozása Európa-szerte előnyökkel járt, de további intézkedésekre van szükség a jogellenes online tartalmak gyors felderítésének és eltávolításának biztosítása érdekében;
22. felhívja a Bizottságot, hogy foglalkozzon a tagállamokban alkalmazott nemzeti szabályok növekvő különbségeivel és széttagoltságával, és javasoljon olyan konkrét jogalkotási intézkedéseket, többek között bejelentési-cselekvési mechanizmust, amelyek lehetővé teszik a felhasználók számára, hogy értesítsék az online közvetítőket az esetlegesen jogellenes online tartalmakról vagy magatartásról; úgy véli, hogy az ilyen intézkedések biztosítanák a felhasználók és a fogyasztók magas szintű védelmét, miközben erősítenék a fogyasztók online gazdaságba vetett bizalmát;
23. hangsúlyozza, hogy a tárhelyet nyújtó közvetítők jogi felelősségi rendszeréből származó biztosítékok fenntartása a felhasználók által feltöltött tartalom tekintetében, valamint az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv 15. cikkében foglalt általános nyomonkövetési tilalom továbbra is lényeges, és azokat meg kell őrizni;

Online piacterek

24. megjegyzi, hogy bár az online platformok, például az online piacterek mind a kiskereskedők, mind a fogyasztók számára előnyösnek bizonyultak azáltal, hogy javították a választékot és csökkentették az árakat, ugyanakkor lehetővé tették az eladók, különösen a harmadik országokból származók számára, hogy olyan termékeket kínáljanak, amelyek gyakran nem felelnek meg az uniós termékbiztonsági szabályoknak, és nem garantálják kellőképpen a fogyasztók jogait;
25. hangsúlyozza, hogy elfogadhatatlan, hogy uniós fogyasztók veszélyes vegyi anyagokat tartalmazó jogellenes és nem biztonságos termékeknek, valamint egyéb biztonsági veszélyeknek legyenek kitéve;
26. felhívja a Bizottságot, hogy orvosolja a jelenlegi joghézagot, amely lehetővé teszi az Unión kívül letelepedett szállítók számára, hogy online értékesítsenek olyan termékeket európai fogyasztóknak, amelyek nem felelnek meg az uniós biztonsági és

fogyasztóvédelmi szabályoknak, anélkül, hogy szankcionálnák vagy felelősségre vonnák őket a tevékenységükért, megfosztva ezzel a fogyasztókat a jogaik érvényesítésére vagy kártérítés igénybevételére szolgáló jogi eszközöktől;

A rendszerszintű platformok előzetes szabályozása

27. megjegyzi, hogy jelenleg egyes piacokat jelentős hálózati hatást gyakorló nagy platformok jellemeznek, amelyek valójában „online kapuórként” tudnak működni a digitális gazdaságban;
28. úgy véli, hogy a piacra lépés akadályainak csökkentése és a nagy platformok szabályozása révén egy olyan belső piaci eszköz, amely előzetes szabályozási korrekciós intézkedéseket ír elő ezekre a nagy platformokra, megnyithatja a piacokat az új belépők, köztük a kkv-k és az induló vállalkozások előtt, ezáltal előmozdítva a fogyasztók választási lehetőségeit, és a versenyjog pusztá érvényesítéséhez mérten jelentősebb lehetőségeket biztosítva az innováció számára;

Felügyelet, együttműködés és végrehajtás

29. úgy véli, hogy tekintettel a digitális szolgáltatások határokon átnyúló jellegére, a tagállamok közötti hatékony felügyelet és együttműködés kulcsfontosságú a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály megfelelő végrehajtásának biztosításához;
30. úgy véli, hogy létre kell hozni egy központi szabályozó hatóságot, amely felelős a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály felügyeletéért és betartatásáért, és amely kiegészítő hatáskörrel rendelkezik a határokon átnyúló kérdések kezelésére; ezt a hatóságot vizsgálati és végrehajtási hatáskörökkel kell felruházni;
31. úgy véli, hogy a központi szabályozó hatóságnak elsődleges fontosságú célként kell kezelnie a tagállamok közötti együttműködést az összetett, határokon átnyúló kérdések kezelése érdekében, szorosan együttműködve a független nemzeti végrehajtó szervek hálózatával;
32. felhívja a Bizottságot, hogy a hatékony végrehajtás és a fogyasztói jogorvoslat lehetővé tétele érdekében erősítse meg és korszerűsítse a bíróságon kívüli vitarendezésre és a bírósági eljárásokra vonatkozó jelenlegi rendelkezéseket;

Záró megfontolások

33. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást és a kísérő, részletes ajánlásokat a Bizottságnak, a Tanácsnak, valamint a tagállamok parlamentjeinek és kormányainak.

MELLÉKLET AZ ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNYHOZ A KÉRT JAVASLAT TARTALMÁRA VONATKOZÓ RÉSZLETES AJÁNLÁSOK

I. ÁLTALÁNOS ALAPELVEK

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak hozzá kell járulnia a belső piac megerősítéséhez azáltal, hogy biztosítja a digitális szolgáltatások szabad mozgását, ugyanakkor garantálja a magas szintű fogyasztóvédelmet, beleértve a felhasználók online biztonságának javítását.

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak garantálnia kell, hogy az online és offline gazdasági tevékenységeket egyenlő feltételekkel kezeljék, ami teljes mértékben tükrözi azt az elvet, hogy „ami jogellenes offline, az online is jogellenes”.

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak jogbiztonságot és átláthatóságot kell biztosítania a fogyasztók és a gazdasági szereplők, különösen a mikro-, kis- és középvállalkozások számára.

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak tiszteletben kell tartania a felhasználók és a fogyasztók alapvető uniós jogainak széles keretét, például a magánélet védelmét, a megkülönböztetésmentességet, a méltóságot, a méltányosságot és a szólásszabadságot.

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak az online platformokra jelenleg alkalmazandó szabályokra, nevezetesen az elektronikus kereskedelemről szóló irányelvre és a platformok és az üzleti felhasználók közötti kapcsolatokról szóló rendeletre¹ kell épülnie.

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak magában kell foglalnia a következőket:

- az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv átfogó felülvizsgálata, amely a következőkből áll:
 - a kellő gondosságra vonatkozó egyértelmű átláthatósági és tájékoztatási kötelezettségeket tartalmazó felülvizsgált keret;
 - a jogellenes online tartalmak eltávolításával kapcsolatos egyértelmű és részletes eljárások és intézkedések, beleértve egy harmonizált, jogilag kötelező érvényű európai bejelentési-cselekvési mechanizmust;
 - hatékony felügyelet, együttműködés és szankciók;
- belső piaci jogi eszköz, amely előzetes kötelezettségeket ír elő a digitális ökoszisztémában kapuóri szerepet betöltő nagy platformok számára, és amelyet hatékony intézményi végrehajtási mechanizmus egészít ki.

II. HATÁLY

A jogbiztonság érdekében a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak egyértelművé kell tennie, hogy mely digitális szolgáltatások tartoznak a hatálya alá. Az új jogszabálynak az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv átfogó jellegét kell követnie, és nemcsak az

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1150 rendelete (2019. június 20.) az online közvetítő szolgáltatások üzleti felhasználói tekintetében alkalmazandó tisztességes és átlátható feltételek előmozdításáról (HL L 186., 2019.7.11., 57. o.).

online platformokra kell vonatkoznia, hanem minden olyan digitális szolgáltatásra, amely nem tartozik külön jogszabály hatálya alá.

A digitális szolgáltatásokról szóló jövőbeli jogszabály területi hatályát ki kell terjeszteni a harmadik országokban letelepedett vállalkozások és szolgáltatók tevékenységére is, amennyiben azok uniós fogyasztóknak vagy felhasználóknak kínálnak szolgáltatásokat vagy árukat.

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak fenn kell tartania az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv mellékletében meghatározott eltérést, és különösen a fogyasztói szerződésekre vonatkozó szerződéses kötelezettségektől való eltérést.

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak fenn kell tartania azt a lehetőséget, hogy a tagállamok az uniós joggal összhangban magasabb szintű fogyasztóvédelmet határozzanak meg, és jogos közérdekű célokat kövessenek.

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak következetesen meg kell határoznia, hogy rendelkezései milyen kapcsolatban állnak más, a szolgáltatások szabad mozgásának elősegítését célzó jogi eszközökkel annak érdekében, hogy egyértelművé tegye a szakmai és nem szakmai szolgáltatásokra valamennyi ágazatban, ideértve a közlekedési szolgáltatásokhoz és a rövid távú bérbeadásokhoz kapcsolódó tevékenységeket is, alkalmazandó jogi szabályozást, amennyiben az tisztázásra szorul.

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak következetesen tisztáznia kell azt is, hogy rendelkezései milyen kapcsolatban állnak többek között a területi alapú tartalomkorlátozásra, a termékbiztonságra és a fogyasztóvédelemre vonatkozóan a közelmúltban elfogadott szabályokkal.

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályt az egyéb eszközökben – például az általános adatvédelmi rendeletben², a szerzői jogi irányelvben³ és az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelvben⁴ — meghatározott szabályok sérelme nélkül kell alkalmazni.

III. FOGALOMMEGHATÁROZÁSOK

Fogalommeghatározásaiban a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak:

² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).

³ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/790 irányelve (2019. április 17.) a digitális egységes piacon a szerzői és szomszédos jogokról, valamint a 96/9/EK és a 2001/29/EK irányelv módosításáról (HL L 130., 2019.5.17., 92. o.).

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/13/EU irányelve (2010. március 10.) a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról (Audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv) (HL L 95., 2010.4.15., 1. o.).

- tisztázni kell, hogy az „új digitális szolgáltatások”, például a közösségi média, a közösségi gazdaság szolgáltatásai, a keresőprogramok, a wifi hotspotok, az online hirdetések, a felhőalapú szolgáltatások, a tartalomszolgáltató hálózatok és a doménnév-szolgáltatások milyen mértékben tartoznak a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály hatálya alá;
- tisztázni kell egyrészt a tartalomközvetítők (szöveg-, kép-, video- vagy audiotartalom), másrészt a (fizikai árukat értékesítő) kereskedelmi online piacterek jellegét;
- egyértelmű különbséget kell tennie egyfelől a kereskedelmi tevékenységek, másfelől pedig a díjazás ellenében nyújtott tartalmak vagy ügyletek között, amelyek magukban foglalják egyrészt a reklám- és marketingtevékenységeket, másrészt a nem kereskedelmi tevékenységeket és tartalmakat is;
- tisztázni kell, hogy mi tartozik a „jogellenes tartalom” fogalom meghatározásának hatálya alá, egyértelművé téve, hogy a fogyasztóvédelemre, a termékbiztonságra, illetve az élelmiszerek, dohánytermékek és hamis gyógyszerek kínálatára vagy értékesítésére vonatkozó uniós szabályok megsértése szintén a jogellenes tartalom fogalom meghatározásának hatálya alá tartozik;
- meg kell határozni a „rendszerszintű szereplő” fogalmát olyan egyértelmű gazdasági mutatók meghatározásával, amelyek lehetővé teszik a szabályozó hatóságok számára, hogy azonosítsák az online gazdaságban rendszerszintű szerepet játszó, „kapuőr” szereppel bíró platformokat; az ilyen mutatók közé tartozhat például az, hogy a vállalkozás jelentős tevékenységet folytat-e a többoldalú piacokon, hálózatának mérete (felhasználók száma), pénzügyi ereje, adatokhoz való hozzáférése, vertikális integrációja, tevékenységének jelentősége a harmadik felek kínálatához és piacokhoz való hozzáférése szempontjából stb.

IV. A KELLŐ GONDOSSÁGRA VONATKOZÓ KÖTELEZETTSÉGEK

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak a kellő gondosságra vonatkozó egyértelmű átláthatósági és tájékoztatási kötelezettségeket kell bevezetnie; ezek a kötelezettségek nem vezethetnek a jelenlegi felelősségi rendszertől és az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv 12., 13. és 14. cikkében meghatározott másodlagos felelősségtől való eltérésekhez vagy új mentességekhez, és ki kell terjedniük az alábbi szempontokra:

1. Általános tájékoztatási követelmények

A felülvizsgált rendelkezéseknek meg kell erősíteniük az általános tájékoztatási követelményeket a következő követelményekkel:

- meg kell erősíteni az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv 5. cikkében foglalt tájékoztatási követelményeket, és be kell vezetni az „ismerd az üzleti ügyfeledet” elvet; a szolgáltatóknak azonosítaniuk kell üzleti partnereiket, többek között ellenőrizniük kell cégjegyzékszámukat vagy bármely ezzel egyenértékű azonosító adatukat, beleértve szükség esetén a végső tényleges tulajdonosuk ellenőrzött, állampolgárság szerinti személyazonosságát is; az információnak pontosnak és naprakésznek kell lennie, és a szolgáltatók számára nem szabad lehetővé tenni a hamis, félrevezető, vagy más okból érvénytelen személyazonossággal rendelkező ügyfél részére történő szolgáltatásnyújtást;
- ez az intézkedés csak a vállalkozások közötti kapcsolatokra alkalmazandó, és nem

sértheti a felhasználók általános adatvédelmi rendelet szerinti jogait, valamint az interneten az anonimitáshoz vagy azonosítatlan felhasználóként való megjelenéshez való jogot; az új általános tájékoztatási követelményeknek felül kell vizsgálniuk és tovább kell erősíteniük az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv 5. és 10. cikkét annak érdekében, hogy ezeket az intézkedéseket összhangba hozzák a közelmúltban elfogadott jogszabályokban – különösen a tisztességtelen szerződési feltételekről szóló irányelvben⁵, a fogyasztók jogairól szóló irányelvben és a platformok és az üzleti felhasználók közötti kapcsolatokról szóló rendeletben – meghatározott tájékoztatási követelményekkel.

2. Tisztességes szerződési feltételek és általános feltételek

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak elő kell írnia a szolgáltatók számára, hogy olyan tisztességes és átlátható szerződési feltételeket és általános feltételeket fogadjanak el, amelyek legalább a következő követelményeknek megfelelnek:

- szerződési feltételeikben és általános feltételeikben annak kifejezett rögzítése, hogy a szolgáltatók nem tárolnak jogellenes tartalmat;
- annak kifejezett megemlítése a szerződési feltételekben és az általános feltételekben, hogy mi tekintendő jogellenes tartalomnak a nyújtott szolgáltatás(ok)ra alkalmazandó uniós vagy nemzeti jog szerint;
- világos és egyértelmű szerződési feltételek és általános feltételek világos és közérthető nyelven történő meghatározása;
- annak biztosítása, hogy a szerződési feltételek és az általános feltételek megfeleljenek ezeknek, valamint az uniós jogban – többek között a tisztességtelen szerződési feltételekről szóló irányelvben, a fogyasztók jogairól szóló irányelvben és az általános adatvédelmi rendeletben – meghatározott valamennyi tájékoztatási követelménynek;
- a szerződési feltételekben és az általános feltételekben mesterségesintelligencia-rendszereik pontos paramétereinek, valamint annak világos és egyértelmű meghatározása, hogy az adott paraméterek hogyan befolyásolhatják felhasználóik választását vagy magatartását, és más paraméterekhez viszonyítva miért azokat alkalmazzák és azok milyen jelentőséggel bírnak.

3. A kereskedelmi tájékoztatásokra vonatkozó átláthatósági követelmények

- A felülvizsgált rendelkezéseknek meg kell erősíteniük a kereskedelmi tájékoztatásokra vonatkozó jelenlegi átláthatósági követelményeket azáltal, hogy meghatározzák a beépített és az alapértelmezett átláthatóság elvét;
- az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv 6. cikkére építve az új intézkedéseknek

⁵ A Tanács 93/13/EGK irányelve a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről, amelyet legutóbb a 93/13/EGK tanácsi irányelvnek, valamint a 98/6/EK, a 2005/29/EK és a 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek az uniós fogyasztóvédelmi szabályok hatékonyabb végrehajtása és korszerűsítése tekintetében történő módosításáról szóló 2019. november 27-i (EU) 2019/2161 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 328., 2019.12.18., 7.o.) módosított.

új keretet kell létrehozniuk a platformok és a fogyasztók közötti kapcsolatok számára a reklámokra, a viselkedés digitális úton történő befolyásolására és a kedvezményes bánásmódra vonatkozó átláthatósági rendelkezések tekintetében; világos, tömör és érthető módon azonosítani kell a fizetett hirdetéseket és a keresési eredmények rangsorában történő fizetett elhelyezést;

- az átláthatósági követelmények közé kell tartoznia a reklámért fizető fél személyazonosságának közzétételére irányuló kötelezettségnek, ideértve a szolgáltatók által kapott közvetlen és közvetett kifizetéseket és egyéb hozzájárulásokat is; e követelményeknek a platformokra is vonatkozniuk kell, még akkor is, ha harmadik országban telepedtek le; a fogyasztók és a hatóságok számára lehetővé kell tenni annak azonosítását, hogy kit kell felelősségre vonni például hamis vagy félrevezető reklám esetén;
- az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv 7. cikkét felül kell vizsgálni a fogyasztóknak a nem kívánt online kereskedelmi közleményekkel szembeni védelme érdekében.

4. Mesterséges intelligencia és gépi tanulás

A felülvizsgált rendelkezéseknek:

- a magasabb szintű fogyasztóvédelem biztosítása érdekében átfogó szabályokat kell megállapítaniuk a mesterséges intelligencián alapuló szolgáltatások algoritmusainak megkülönböztetésmentességére, átláthatóságára, felügyeletére és kockázatértékelésére vonatkozóan;
- egyértelmű elszámoltathatósági, felelősségi és jogorvoslati mechanizmusokat kell kialakítaniuk a mesterségesintelligencia-alkalmazások és a gépi tanulási eszközök használatából eredő potenciális károk kezelésére;
- rögzíteniük kell az alapértelmezett biztonság és védelem elvét;

5. Szankciók

A kellő gondosságra vonatkozó rendelkezéseknek való megfelelést hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal kell megerősíteni, ideértve a bírságok kiszabását is.

V. A JOGELLENES ONLINE TARTALMAK ELLENI KÜZDELEMMEL KAPCSOLATOS INTÉZKEDÉSEK

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak egyértelműnek kell lennie és iránymutatást kell biztosítania arra vonatkozóan, hogy az online közvetítőknek hogyan kell kezelniük a jogellenes online tartalmakat. Az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv felülvizsgált szabályainak:

- egyértelművé kell tenniük, hogy a jogellenes tartalom eltávolítása vagy hozzáférhetetlenné tétele nem érintheti a felhasználók és fogyasztók alapvető jogait és jogos érdekeit;
- meg kell erősíteniük az online közvetítők központi szerepét a nyilvános vita elősegítésében, valamint a tények, vélemények és ötletek szabad terjesztésében;

- meg kell őrizniük azt az alapvető jogi elvet, hogy az online közvetítők nem vonhatók közvetlen felelősségre felhasználók cselekedeteiért, és hogy az online közvetítők tisztességes és átlátható szolgáltatási feltételek mellett folytathassák a jogszerű tartalmak moderálását, feltéve, hogy e feltételek megkülönböztetésmentes módon alkalmazandók;
- új átláthatóságot és független felügyeletet kell bevezetniük a jogellenes online tartalmak eltávolításával kapcsolatos moderálási eljárások és eszközök tekintetében; az ilyen rendszereknek és eljárásoknak rendelkezésre állniuk kell a független hatóságok által végzett ellenőrzés és tesztelés céljából.

1. Bejelentési-cselekvési mechanizmus

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak harmonizált és jogilag végrehajtható bejelentési-cselekvési rendszert kell létrehoznia, amely a bejelentési-cselekvési eljárás egyes lépéseire vonatkozó egyértelmű folyamatokon és pontos időkereteken alapul. A bejelentési-cselekvési rendszernek:

- a jogellenes online tartalmakra és magatartásra kell vonatkoznia;
- rangsorolnia kell a különböző típusú szolgáltatásokat, ágazatokat és/vagy jogellenes tartalmakat;
- könnyen hozzáférhető, megbízható és felhasználóbarát eljárásokat kell kialakítania;
- lehetővé kell tennie a felhasználók számára, hogy a potenciálisan jogellenes online tartalmakról vagy magatartásokról elektronikus úton könnyen értesítsék az online közvetítőket;
- érthető módon tisztáznia kell az olyan létező fogalmakat és folyamatokat, mint a „gyors fellépés”, a „tényleges tudatosság és ismeret”, a „célzott fellépések”, a „bejelentések formátuma” és a „bejelentések érvényessége”;
- garatálnia kell, hogy a bejelentések automatikusan ne keletkeztesse jogszerű felelősséget, és ne írjanak elő eltávolítási kötelezettséget bizonyos tartalmakra vagy a jogszerűség értékelésére vonatkozóan;
- meg kell határozni a bejelentések jó minőségének biztosításához szükséges követelményeket, lehetővé téve ezzel a jogellenes tartalmak gyors eltávolítását; e követelmények körébe kell tartoznia a bejelentő nevének és elérhetőségének, a szóban forgó, állítólagosan jogellenes tartalomra mutató hivatkozásnak (URL), a kérésre vonatkozó indokolásnak, beleértve annak magyarázatát, hogy a bejelentő miért tekinti a tartalmat jogellenesnek, valamint szükség esetén a tartalom típusától függően a kérést alátámasztó további bizonyítékoknak;
- lehetővé kell tennie névtelen panaszok benyújtását;
- nem névtelen panasz esetén figyelembe kell vennie a benyújtott adatok pontosságára vonatkozó jóhiszemű nyilatkozatot;
- biztosítékokat kell létrehozni azon felhasználók visszaélészerű magatartásának megakadályozására, akik rendszeresen és ismétlődően, rosszhiszeműen nyújtanak be jogellenes vagy visszaélészerű bejelentéseket;
- köteleznie kell az online közvetítőket arra, hogy ellenőrizzék a bejelentett tartalmat, és indokolással ellátott határozattal válaszoljanak a bejelentőnek és a tartalom feltöltőjének;
- jogorvoslati lehetőséget kell biztosítani a határozat ellenbejelentés útján történő megtámadására még abban az esetben is, ha a tartalmat automatizált megoldásokkal eltávolították, kivéve, ha az ellenbejelentés sérti a bűnüldöző hatóságok által folytatott

nyomozás érdekeit.

2. Bíróságon kívüli vitarendezés a bejelentési-cselekvési mechanizmusokkal kapcsolatban

- Az online közvetítő arra vonatkozó döntésének, hogy fellépjen-e valamely jogellenesnek minősített tartalommal kapcsolatban, egyértelmű indokolást kell tartalmaznia az adott tartalommal kapcsolatban tett lépésekről. A bejelentőnek – amennyiben azonosítható – visszaigazolást kell kapnia a kézhezvételtől, és tájékoztatni kell a bejelentés nyomán követéséről is.
- A jogellenesként megjelölt tartalom nyújtóját haladéktalanul tájékoztatni kell a bejelentésről, valamint – adott esetben – a tartalom eltávolítására vagy hozzáférhetetlenné tételére vonatkozó indokokról és döntésekről; minden felet megfelelően tájékoztatni kell a határozat megtámadására rendelkezésre álló jogi lehetőségekről és mechanizmusokról;
- minden érdekelt fél számára biztosítani kell a jogot, hogy ellenbejelentés és bíróságon kívüli vitarendezési mechanizmus igénybevétele útján megtámadja a határozatot; e célból felül kell vizsgálni az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv 17. cikkének szabályait.
- Ha a jogorvoslat és az ellenbejelentés során megállapítják, hogy a bejelentett tevékenység vagy információ nem jogellenes, az online közvetítőnek – a platform szolgáltatási feltételeinek sérelme nélkül – indokolatlan késedelem nélkül helyre kell állítania az eltávolított tartalmat, vagy lehetővé kell tennie a felhasználó számára annak újbóli feltöltését.
- A bíróságon kívüli vitarendezési mechanizmusok semmilyen módon nem érinthetik az érintett felek peres eljárás indításához való jogait.

3. A bejelentési-cselekvési mechanizmus átláthatósága

A bejelentési-cselekvési mechanizmusoknak átláthatónak és minden érdekelt fél számára hozzáférhetőnek kell lenniük; e célból az online közvetítőket kötelezni kell arra, hogy éves jelentéseket tegyenek közzé, amelyek információkat tartalmaznak a következőkről:

- a bejelentési-cselekvési rendszer keretében benyújtott bejelentések száma és az érintett tartalomtípusok;
- a bejelentést kibocsátó jogalanyok típusai (magánszemélyek, szervezetek, vállalatok, megbízható bejelentők stb.) és a bejelentéseik összesített száma;
- a tartalom jogellenességének jellegére vagy az eltávolítást megalapozó jogsértés típusára vonatkozó információk;
- az online közvetítők által kapott megtámadott határozatok száma, és azok elintézésének módja;
- a tárhelyet nyújtó közvetítő által alkalmazott moderálási modell leírása, valamint a tartalommoderálás folyamatát befolyásoló algoritmikus döntéshozatal.

4. Az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv 12., 13. és 14. cikke szerinti, „biztonságos kikötőkre” vonatkozó rendelkezések

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak meg kell őriznie és fenn kell tartania az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltatók (online közvetítők) másodlagos felelőssége alóli, az elektronikus kereskedelemről szóló jelenlegi irányelv 12., 13.

és 14. cikkében meghatározott jelenlegi korlátozott mentességeket.

5. Aktív és passzív tárhelyszolgáltatók

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak foglalkoznia kell a jogbiztonság hiányával az aktív és passzív tárhelyszolgáltató fogalma tekintetében. A felülvizsgált intézkedéseknek tisztázniuk kell, hogy a címkézés, szervezés, promóció, optimalizálás, bemutatás vagy egyéb, haszonszerzés céljából végzett és (az átlagos felhasználók vagy fogyasztók megítélése szerint) harmadik fél tartalmának sajátként történő átvétele révén szerkesztői feladatokat ellátó és az adatok felett bizonyos fokú ellenőrzést gyakorló tárhelyszolgáltatók beavatkozásai – azok aktív jellege miatt – a biztonságos kikötőkre vonatkozó rendelkezések alkalmazásának elmaradásához vezetnek-e.

6. Az általános nyomon követés tilalma – az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv 15. cikke

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak fenn kell tartania az elektronikus kereskedelemről szóló jelenlegi irányelv 15. cikke szerinti általános nyomonkövetési kötelezettségre vonatkozó tilalmat. Az online közvetítők nem kötelezhetők általános nyomon követésre.

VI. ONLINE PIACTEREK

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak konkrét szabályokat kell javasolnia a termékek és szolgáltatások fogyasztók részére történő online értékesítésére szolgáló online piacterekre vonatkozóan.

Ezeknek az új szabályoknak:

- alkalmazandónak kell lenniük minden olyan jogalany esetében, aki vagy amely szolgáltatást és/vagy terméket kínál uniós fogyasztók számára, ideértve az Unión kívül letelepedett jogalanyokat is;
- meg kell különböztetniük az online piactereket más típusú szolgáltatóktól, ideértve az ugyanazon vállalati tevékenységen belüli egyéb kiegészítő közvetítői tevékenységeket is; ha egy vállalat valamely szolgáltatása a vonatkozó szempontok alapján piactérnek minősül, a szabályokat teljes mértékben alkalmazni kell az üzleti tevékenység adott része vonatkozásában, tekintet nélkül az érintett vállalat belső szervezeti felépítésére;
- biztosítaniuk kell, hogy az online piacterek tegyék egyértelművé, hogy a termékeket vagy szolgáltatásokat melyik országban nyújtják, függetlenül attól, hogy azokat az érintett piactér, harmadik fél vagy az Unión belül vagy kívül letelepedett eladó nyújtja;
- biztosítaniuk kell, hogy az online piacterek távolítsanak el minden, az eladók vagy vevők által közzétett félrevezető információt, beleértve az eladóktól származó félrevezető garanciákat és nyilatkozatokat is;
- kötelezővé kell tenniük az Unió sürgősségi riasztórendszerei vagy a fogyasztóvédelmi hatóságok által nem biztonságosnak minősített termékek 24 órán belül történő eltávolítását a piactérről;

- kötelezniük kell az online piactereket arra, hogy tájékoztassák a fogyasztókat minden biztonsági kérdéstről és minden, a visszahívások hatékony végrehajtásának biztosításához szükséges intézkedésről;
- foglalkozniuk kell az online piacterekkel kapcsolatban akkor felmerülő felelősség kérdésével, ha a platformok meghatározó befolyással rendelkeznek a szállítók és a gazdasági ügyletek olyan alapvető elemei felett, mint a fizetési eszközök, az árak, az alapértelmezett szerződési feltételek vagy az európai piacon az áruk fogyasztók számára történő értékesítésének megkönnyítését célzó magatartás, és nincs olyan, az Unióban letelepedett gyártó, importőr vagy forgalmazó, aki vagy amely felelősségre vonható lenne;
- foglalkozniuk kell az online piacterekkel kapcsolatban akkor felmerülő felelősség kérdésével, ha az online piactér nem tájékoztatta a fogyasztót arról, hogy az áruk vagy szolgáltatások tényleges szállítója vagy nyújtója harmadik fél, és így a piac szerződés alapján felelősséggel tartozik a fogyasztó felé; a felelősséget abban az esetben is figyelembe kell venni, ha a piactér félrevezető információt, garanciát vagy nyilatkozatot nyújt;
- foglalkozniuk kell az egyes e-kereskedelmi kiskereskedők és a Bizottság azon kötelezettségvállalásának kiterjesztésével, hogy a „termékbiztonsági vállalás” elnevezésű önkéntes kötelezettségvállalási rendszer keretében gyorsabban kivonják a veszélyes termékeket az értékesítésből, és jelezniük kell, hogy e kötelezettségvállalások közül melyek válhatnak kötelezővé.

VII. A RENDSZERSZINTŰ PLATFORMOK ELŐZETES SZABÁLYOZÁSA

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak javaslatot kell tennie annak biztosítására, hogy az egyes online platformok rendszerszintű szerepe ne veszélyeztesse a belső piacot azáltal, hogy tisztességtelenül kizárja az innovatív új belépőket, köztük a kkv-kat.

E célból a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak különösen:

- előzetes mechanizmust kell kialakítania a digitális világban működő „rendszerszintű platformok” tisztességtelen piaci magatartásának megelőzésére (és nem pusztán orvoslására) a platformok és az üzleti felhasználók közötti kapcsolatokról szóló rendelet alapján; e mechanizmusnak lehetővé kell tennie a szabályozó hatóságok számára, hogy a piaci hiányosságok orvoslása érdekében a szabályozási előírások megsértésének megállapítása nélkül korrekciós intézkedéseket írjanak elő e vállalatok számára;
- lehetővé kell tennie a szabályozó hatóságok számára, hogy a „rendszerszintű platformként” azonosított vállalkozásokat eltiltsák többek között az alábbi gyakorlatoktól: megkülönböztetés a közvetítői szolgáltatások terén; harmadik felek piacra lépés céljából történő adatfelhasználásának megnehezítése; és a fogyasztók foglyul ejtésére irányuló gyakorlatok folytatása; lehetővé kell tennie a vállalkozások számára annak bizonyítását, hogy az adott magatartás indokolt, de az ezzel járó bizonyítás terhét a vállalkozásoknak kell viselniük;
- egyértelművé kell tennie, hogy bizonyos szabályozási korrekciós intézkedéseket a szabályozó hatóság döntésének szükségessége nélkül valamennyi „rendszerszintű

platformra” ki kell terjeszteni, így például annak tilalmát, hogy a „rendszerszintű platformok” saját magukat előnyben részesítsék, a fogyasztók szolgáltatóváltásának megnehezítésére irányuló gyakorlatot folytassanak, vagy egyéb megkülönböztetést alkalmazzanak annak érdekében, hogy más vállalkozást kizárjanak vagy hátrányos helyzetbe hozzanak;

- lehetővé kell tennie a szabályozó hatóságok számára, hogy ideiglenes intézkedéseket hozzanak el és bírságokat szabjanak ki azokra a „rendszerszintű platformokra”, amelyek nem tartják tiszteletben a rájuk rótt különböző szabályozási kötelezettségeket;
- biztosítani kell az általános adatvédelmi rendeletben foglalt jogok, kötelezettségek és elvek tiszteletben tartását, beleértve az adatminimalizálást, a célhoz kötöttséget, a beépített és alapértelmezett adatvédelmet, és az adatkezelés jogalapját;
- magas szintű interoperabilitási intézkedéseket kell bevezetnie, amelyek előírják a „rendszerszintű platformok” számára a megfelelő eszközök, adatok, szakértelem és erőforrások megosztását azon kockázat csökkentése érdekében, hogy a felhasználókat vagy fogyasztókat foglyul ejtik és mesterségesen egy rendszerszintű platformhoz kötik anélkül, hogy a digitális platformok vagy az internetes ökoszisztémák közötti váltást lehetővé tennék vagy ösztönöznék. Ezen intézkedések részeként a Bizottságnak meg kell vizsgálnia a különböző technológiákat, valamint a nyílt szabványokat és protokollokat, beleértve egy olyan mechanikus interfész (alkalmazásprogramozási interfész) lehetőségét, amely lehetővé teszi a versengő platformok felhasználói számára, hogy a rendszerszintű platformhoz csatlakozva információt cseréljenek azzal.

VIII. FELÜGYELET, EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS VÉGREHAJTÁS

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak meg kell erősítenie a belső piaci záradékot mint a digitális egységes piac sarokkövét azáltal, hogy azt új, a tagállamok – különösen a szolgáltató székhelye szerinti ország és a szolgáltatásnyújtás helye szerinti fogadó ország – közötti együttműködés és kölcsönös segítségnyújtás javítására irányuló együttműködési mechanizmussal egészíti ki.

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály felügyeletét és végrehajtását olyan központi szabályozó hatóság létrehozásával kell javítani, amelynek feladata a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak való megfelelés felügyelete, valamint a külső nyomon követés, a platformtevékenységek ellenőrzése és a végrehajtás javítása.

A központi szabályozó hatóságnak előnyben kell részesítenie a tagállamok közötti együttműködést az összetett, határokon átnyúló kérdések kezelése érdekében; e célból együtt kell működnie a független nemzeti végrehajtó szervek hálózatával, és részletes és széles körű végrehajtási hatáskörrel kell rendelkeznie ahhoz, hogy kezdeményezéseket és vizsgálatokat indítson a határokon átnyúló rendszerszintű kérdésekben.

A központi szabályozónak össze kell hangolnia a jogellenes online tartalmakkal foglalkozó különböző hatóságok munkáját, érvényt kell szereznie a szabályoknak való megfelelésnek és a bírságoknak, valamint képesnek kell lennie a közvetítők és platformok ellenőrzésének elvégzésére.

A központi szabályozónak jelentést kell tennie az uniós intézményeknek, és az online

platformok teljesítményére vonatkozó releváns információkat tartalmazó „platform-eredménytáblát” kell fenntartania.

A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak új végrehajtási elemeket is be kell illeszteni az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv 16. cikkébe az önszabályozás tekintetében.

INDOKOLÁS

Fontos elismerni az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv alapvető szerepét az elektronikus kereskedelem fellendítésében Európában. A 2000-ben elfogadott irányelv mára a digitális egységes piac sarokkövévé vált, amelynek – a gazdaság és a társadalom fokozódó digitalizációjára tekintettel – most a teljes belső piaci projekt alapját kell képeznie.

Az elmúlt 20 év folyamán azonban új gazdasági lehetőségek és kihívások jelentek meg. A meglévő bizonytalanságok és kihívások kezelése érdekében új szabályokat fogadtak el az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások nyújtására vonatkozóan. Számos új digitális szolgáltatás a meglévő uniós jogi kereten túl is fejlődött, annak ellenére, hogy a Bíróság kísérletet tett a meglévő joghézagok egy részének kitöltésére.

A digitális szolgáltatásokról szóló új jogszabálycsomag előterjesztésére vonatkozó bizottsági kötelezettségvállalással összefüggésben e jelentés célja, hogy iránymutatást nyújtson az Európai Parlament IMCO bizottsága számára az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv reformjával, valamint e reform kritikus elemeire és a digitális szolgáltatásokról szóló jövőbeli jogszabály lehetséges hatályára és tartalmára vonatkozó konkrét ajánlásokkal kapcsolatban, amelyeket a Bizottság a digitális stratégiáról szóló 2020. februári közleményében jelentett be.

Az előadó megkísérelt széles körű és átlátható konzultációt folytatni az érdekelt felekkel annak érdekében, hogy a jelentés valódi problémákkal foglalkozzon és csökkentse a felesleges, nem kívánt következményeket.

Az előadó javasolja az elektronikus kereskedelem alapelveinek – például a belső piaci záradéknak vagy, meghatározott feltételek esetén, bizonyos platformok jogellenes online tartalomért való felelősség alóli mentességének – fenntartását minden olyan esetben, amikor azok megváltoztatását nem támasztja alá elegendő bizonyíték.

Az online platformok növekvő jelentősége fényében és a szakértőkkel és érdekelt felekkel folytatott eszmecserék eredményeként az előadó megállapítja azonban, hogy magasabb szintű fogyasztóvédelmet kell biztosítani, és kezelni kell a digitális egységes piac szétrendezettségéből eredő kockázatokat.

Az előadó az elektronikus kereskedelemről szóló irányelvre vonatkozó értékelése alapján néhány javítást javasol az irányelv tekintetében, és konkrét javaslatokat tesz a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály jövőbeli rendelkezéseire. Az ajánlásokat fő építőelemek köré rendezve mutatja be.

Általános elvek

Az előadó által javasolt megközelítés szerint a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak a digitális szolgáltatásokra jelenleg alkalmazandó szabályokra, nevezetesen az elektronikus kereskedelemről szóló irányelvre és a platformok és az üzleti felhasználók közötti kapcsolatokról szóló rendeletre kell épülnie.

Az előadó úgy véli továbbá, hogy az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv fő elveit – például a belső piaci záradékot, a letelepedés szabadságát és a nyomon követésre vonatkozó általános kötelezettség előírásának tilalmát – ki kell egészíteni az „ami jogellenes offline, az

online is jogellenes” elvvel, valamint a fogyasztóvédelem és a felhasználók biztonságának elveivel.

Hatály

Az előadó javaslata szerint a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály hatályának ki kell terjednie minden digitális szolgáltatásra, és nem összpontosíthat kizárólag az online platformokra. A jogszabály hatályának ki kell terjednie a nem az EU-ban letelepedett, azonban uniós fogyasztók részére szolgáltatásokat nyújtó vállalkozásokra is.

Fogalommeghatározások

Az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv hatályát meghatározó fogalommeghatározások **időtálló** és a különböző digitális üzleti modellekre alkalmazhatónak bizonyultak. Az új digitális szolgáltatások esetében azonban bizonyos fokú egyértelműségre van szükség, és az előadó javasolja az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv fogalommeghatározásainak pontosítását, valamint – szükség esetén – a meglévő hiányosságok pótlását célzó új elemek bevezetését.

A kellő gondosságra vonatkozó kötelezettségek

Az előadó javaslata szerint a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak a kellő gondosságra vonatkozó egyértelmű átláthatósági és tájékoztatási kötelezettségeket kell bevezetnie. Az új elemeknek javítaniuk kell az általános tájékoztatási követelményeket, **tisztességes szerződési feltételeket és általános feltételeket kell bevezetniük, valamint meg kell erősíteniük a kereskedelmi közleményekre vonatkozó átláthatósági követelményeket.** Ezeket az intézkedéseket hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókkal kell megerősíteni.

Mesterséges intelligencia

Az előadó úgy véli, hogy a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak a magas szintű fogyasztóvédelem biztosítása érdekében megfelelően foglalkoznia kell a mesterséges intelligencián alapuló szolgáltatásokhoz kapcsolódó kérdésekkel, például az átláthatósággal, elszámoltathatósággal, kockázatértékeléssel és a felelősség kérdésével.

A jogellenes online tartalmak elleni küzdelem

Az előadó úgy véli, hogy a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak egyértelműséget kell biztosítania és iránymutatást kell nyújtania a jogellenes online tartalmak kezelése tekintetében.

A jelenleg az elektronikus kereskedelemről szóló irányelv hatálya alá tartozó digitális platformok felelőssége tekintetében alkalmazott **biztonságos kikötők** logikáját (12–14. cikk: egyszerű továbbítás, gyorsítótárolóban történő rögzítés, tárhelyszolgáltatás), valamint 15. cikkét – azok sikerére tekintettel – fenn kell tartani. A szabályok hatékonyságának javítása érdekében a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálynak meg kell határoznia a **bejelentési-cselekvési eljárás** átfogó, a bejelentések cseréje és értékelése tekintetében részletes rendelkezéseket tartalmazó keretrendszerét.

Az előadó támogatja ezt a megközelítést, és részletes ajánlásokat dolgozott ki a bejelentési-cselekvési eljárás egyes lépéseire kötődő jogokkal, kötelezettségekkel, folyamatokkal és határidőkkel kapcsolatban.

Az előadó úgy véli továbbá, hogy egy európai szinten összehangoltabb és a különböző tartalomtípusokat figyelembe vevő megközelítés hatékonyabbá teszi a jogellenes tartalmak elleni küzdelmet; e célból azt javasolja a Bizottságnak, hogy tisztázza az aktív és passzív tárhelyszolgáltató fogalmának eltérő alkalmazását és kritériumait.

Végül, de nem utolsósorban, az előadó úgy véli, hogy az alapvető jogokat hatékonyabban kell védeni azáltal, hogy számos biztosítékot vezetnek be a jogszerű tartalmak gyakori túlzott eltávolításával szemben; ideértve például a tartalom eltávolításával, feldolgozásával, a hibákkal, a szereplőkkel és az értesítésekkel kapcsolatos átláthatóságot, valamint annak a lehetőségnek a bevezetését, hogy az érintett felhasználók panaszainak megoldása érdekében bíróságon kívüli vitarendezési mechanizmust vezessenek be.

Online piacterek

Az előadó úgy véli, hogy a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálycsomag számos ponton javítható az online piacterek tekintetében, amelyek megkönnyíthetik a jogellenes és nem biztonságos, a termékbiztonságra vonatkozó uniós szabályoknak nem megfelelő, és a fogyasztók jogait kellőképpen nem garantáló termékek online értékesítését és forgalmazását.

A rendszerszintű platformok előzetes szabályozása

Az előadó véleménye szerint a Bizottságnak a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabálycsomag keretében javaslatot kell tennie annak biztosítására, hogy az egyes online platformok rendszerszintű szerepe ne veszélyeztesse a belső piacot azáltal, hogy tisztességtelenül kizárja a piacra lépő innovatív szereplőket, köztük a kkv-kat. A jelentős hálózati hatást gyakorló, *de facto* „online kapuórként” működni képes nagy platformoknak különleges felelősséget kell viselniük.

Felügyelet és együttműködés

Az előadó szerint a digitális szolgáltatások határokon átnyúló jellege miatt a hatékony felügyelet és a tagállamok közötti együttműködés létfontosságú az új jogi keret megfelelő végrehajtásának biztosításához; e célból javasolja egy európai szerv, valamint a végrehajtó szervekből álló hálózat létrehozását.

E megközelítés alkalmazásához egyfelől a felhasználók védelmét célzó fő szabályok harmonizációjára, másfelől a tagállamok e szabályok érvényesítéséért felelős illetékes hatóságai közötti együttműködésre és kölcsönös segítségnyújtásra van szükség.